

ABI-INFO II /syksy 2022

Töölön yhteiskoulun aikuislukio 1855

PÄIVITÄ YHTEYSTIETOSI AIKUISLUKION KANSLIAAN!

Jos et muista wilma-tunnuksiasi, kysy kansliasta.

YTL:n tiedotekirje kokelaille: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille>

KORONAN ja muiden tartuntatautiin huomioiminen:

THL suosittelee, ettei kokelas osallistu vapaa-ajan massatapahtumiin 10 päivää ennen kokeita, eikä niiden aikana. Käytä kouluun tullessasi **käsidesiä ja muista turvaväliä**. Voit edelleen halutessasi käyttää maskia. Valvoja voi kokeessa tunnistautumista varten hetkeksi pyytää poistamaan maskin. Varaa koepäiväksi useampi maski. Saat niitä myös valvojalta. Älä laske käytettyjä maskeja pöydälle, vaan ota kotoa mukaasi läpinäkyvä **roskapussi** (esim. hedelmäpussi), johon voit laittaa käytetyt maskit ja mahdolliset desifiointipyyhkeet. Noudat wc-käynnillä **hyvää hygieniää** ja vetäessäsi wc-pytyn, pidä sen kansi suljettuna. Muista yskiä ja aivastaa hihaan tai nenäliinaan, jonka laitat heti roskeen. Ota mukaan **omat kirjoitusvälineet ja muut tarvikkeet**.

ÄLÄ TULE SAIRAANA KOULUUN; ihan tavallinenkin flunssa aiheuttaa järeitä toimia mm. valvojat voivat joutua jäämään kotiin. Karanteenissa ja eristyksissä oleville koetta ei pystytä järjestämään, tällöin voi hakea ilmoittautumisen mitätöintiä. Ennen kirjoituksia on hyvä välttää tilaisuuksia, joissa sairastumis- tai loukkaantumisriski (esim. isot kokoontumiset, laskettelu, sähköpotkulaudat).

OIKEUS OSALLITUA

Oikeus osallistua ylioppilastutkinnon kokeisiin on niillä kokeisiin ilmoittautuneilla **lukion päättötutkintoon** tähtävillä kokelaille, jotka ovat ko. kirjallisten kokeiden päivään mennessä suorittaneet oppiaineen pakolliset kurssit/opintojaksot (aineista, joissa ei pakollisia, vähintään 2/3 kurssia/oj.), sekä **ammattillisen tutkinnon pohjalta** kirjoittavilla kokelaille. S2-kokeeseen osallistuvilla kokelaille tulee oppiaineen kurssit/opintojaksot olla tehtyinä.

Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastosta. Valitus rehtorin päätöksestä on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

HUOM! Yo-kokeet perustuvat **kaikkiin** valtakunnallisiin pakollisiin ja syventäviin kursseihin/opintojaksoihin

YO-MAKSUT

Koulu on maksanut YTL:lle keskitetysti kaikki koemaksut. Jos et ole vielä maksanut koululle yo-maksujasi, tee se ensi tilassa. Maksamattomista maksuista voidaan käynnistää perintämenettely. Tarvittaessa ota yhteyttä koulun taloustoimistoon. (Maksuttomuus oppivelvollisilla 5:ssä aineessa tietyin edellytyksin.)

KOKEET JA NIIDEN PITOPAIKAT – TUTUSTU HUOLELLA! (Erityisjärjestelyt)

Kaikki ylioppilastutkinnon kokeet pidetään **Töölön yhteiskoulun** tiloissa Urheilukatu 10-12. Tämän infopakettin lopussa on tiedot tarkoista koepäivien **kokoontumisajoista ja paikoista**. Koe voi olla useassa paikassa ja esim. **sukunimesi alkukirjain** tai mahdollinen erityisjärjestelypäätöksesi ratkaisee joskus koepaikkasi. Selvitä oma koepaikkasi etukäteen ja muista mahdolliset erityisjärjestelypäätökset, jotka vaikuttavat koepaikkaasi. Jos olet hakenut ja **saanut erityisjärjestelyjä, LUE OMA PÄÄTÖKSESI vielä huolella**, erityisjärjestelyt voivat koskea **vain osaa kokeitasi** (voit ottaa itsellesi siitä kuvan ja kysyä, jos et saa päätöksestä selvää). Näin vältämme aamulla ruuhkaa ja turhaa liikkumista kerrosten välillä.

Kokeita järjestetään kahdessa salissa 2. ja 5. krs, studiossa 5 krs. ja joissakin luokissa esim. 51,52,54,55,60,61. Luokan ensimmäinen numero kertoo kerroksen.

Muutokset ovat viime hetkelläkin mahdollisia ja **varmista kirjoituspaikkasi ja kokoontumistilasi** alailmoitustaululta ja / tai aulan fläppitaululta **koeaamuna** ja tule paikalle **kello 8**, ellei erikseen ole ohjeistettu muuta. Olethan myös muistanut ilmoittautua jokaiselle kirjoituskerrallesi joka kerta.

YTL:n tiedotekirje kokelaille: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille>

KOKEIDEN KESTO; varaa aikaa, aloitus voi viivästyä

Kokeet **alkavat** aina klo 9.00 ja kestävät **kuusi tuntia**.

Paikalla tulee olla **viimeistään klo 8.00**, saliin sisäänotto ja koneiden asennus alkaa.

ÄLÄ MYÖHÄSTY! Mikäli näin kuitenkin käy, kirjoitustilaan saa tulla klo 10.00 asti. Myöhästyessäsi häiritset kuitenkin muiden koesuoritusta, älä jätä viime tippaan, laitteiden asentamiseen menee aikaa. Mikäli myöhästy enemmän, mene koulun kansliaan 2. krs. Joudumme tällöin soittamaan yo-lautakuntaan ja pyytämään lupaa osallistumisellesi. Kokeesi päättyy samaan aikaan kuin muilla. Kello 12 jälkeen ei enää lupaa saa, koska tällöin muut kokelaat saavat jo poistua kokeesta.

Kokelaat kutsutaan koetilaan saapumisjärjestyksessä, oma-aloitteisesti sinne ei mennä. Saliin ei myöskään viedä omia papereita, vaan tarvittavat paperit on jaettu pöydille. **Koetilasta EI SAA poistua ennen klo 12:ta**

VARUSTAUTUMINEN JA VAATETUS

Koulu ei vastaa arvotavaroista (esim. lompakot, kellot ja kännykät), **eikä niitä saa ottaa kirjoitustilaan mukaan!** Pukuhuonetilat eivät ole valvottuja. Voit kuitenkin jättää lompakon, kellon, mahdollisen älysoitteesi ja **kokonaan suljetun** kännykän nimellä varustetussa muovipussissa koriin pukuhuonetilassa/tai koetilan ulkopuolella. Voit laittaa oman arvotavarapussisi **jo kotona valmiiksi**, näin vältämme ruuhkaa.

Vahtimestari vie arvotavarakorit koulun kansliaan tai erikseen ilmoitettuun paikkaan (esim. lukuhuone 4 krs.) Voit noutaa tavarasi poistuessasi kokeesta; koulu ei tässä tapauksessa vastaa niistä.

Henkilöllisyystodistukset otetaan mukaan koetilaan ja niitä ei saa tutkia kokeen aikana.

LAITA EVÄÄT VALMIIKSI JO KOTONA; näin vähennämme ahtaissa tiloissa lähekkäin oloa. Eväät on otettava pois pakkauksista ja ainoastaan **läpinäkyvä muovi on sallittu kääreenä**. Koululta saat läpinäkyvän pussin eväiden kuljettamista varten.

Kokeissa **ei** saa olla **mukana tekstejä** esim. juomapulloissa tai vaatetuksessa. Myös yksittäisistä hygieniatuotteista on teksti peitettävä. **Peitä jo kotona tekstit tai poista ne**. Näin nopeutat kirjoitusten alkurutiineja. Henkilöllisyystodistus otetaan eväspussiin mukaan ja laitetaan sitten omalle pöydälle.

Ulkomaalaisen passin lisäksi täytyy mukana olla esim. KELA-kortin, jossa näkyy suomalainen **hetu**.

Saliin on varattu nenäliinoja ja lääkkeitä (koronatilanteen vuoksi ei juomamukeja, eikä vesikannua).

Vältä voimakkaita hajusteita, käsidesiä ja voimakkaasti tuoksuvia ruokia ja juomia esim. tietyt energiajuomat.

HUOM! Sitruhedelmät esim. appelsiinit, mandariinit ja voimakkaat hajusteet ovat kiellettyjä.

Korvatulpat ovat hyvä hätävara, mikäli pelkää keskittymiskykyä häiriytyvän koetilanteessa.

Pipot, lippalakit ym. tarkistetaan koetilaan siirryttäessä. Naisten huivin tarkistaa naispuolinen valvoja erillisessä tilassa nimenhuudon päätteeksi /ennen (esim. pukuhuone, wc), jonka jälkeen huivin saa laittaa takaisin.

Et saa tuoda mitään papereita koetilaan. **Tekstejä ei saa olla myöskään koneessa, eikä vaatteissa.**

Muistathan, että koulussa **tupakointi ja nuuskaaminen ovat kiellettyjä.**

TOIMIMINEN KOETILASSA JA POISTUMINEN:

- Odotustilassa laita eväät pussiin ja avaa tietokoneesi kansi valmiiksi. Koetilaan kokelaat otetaan saapumisjärjestyksessä. Muista ottaa henkilöllisyystodistus mukaan.

- **Istu rauhassa paikallasi ja kytke laitteesi johdot.** Paikallasi on jaettu koejärjestelmän muistitikku, aseta myös se paikalleen. Voit aloittaa koneen bootauksen. Älä kirjaudu vielä kokeeseen, vaan odota lupaa. Valvoja antaa sinulle koejärjestelmään kirjautumiseen tarvittavan avainluvun ja tarkistaa henkilöllisyytesi sekä valitsemasi **kokeen, tason ja kielen.**

Olet itse vastuussa siitä, että **olet valinnut oikeanlaisen kokeen:** *"Koetilaisuudessa kokelaan on tarkistettava ennen kokeen alkamista, että hän osallistuu siihen kokeeseen, johon on ilmoittautunut. Mikäli kokelas osallistuu väärään kokeeseen, koe katsotaan hylätyksi."* (kieli, oikea koe, erityisryhmän koe)

- Ennen kokeen alkua koetilassa annetuista ohjeista **ei saa tehdä muistiinpanoja**, myöskään koejärjestelmän sovelluksia **ei saa tutkia** kokeen alkua odotellessa.

- Koe alkaa vasta, kun l-valvoja salin edessä käynnistää sen. Kuuntele annettuja ohjeita.

- Valvojat **eivät voi antaa ohjeita koeohjelmien käyttämisestä, vaan vain ongelmatilanteissa.** Paikallasi on jaettu luonnostelupaperia. Jos käytät paperia, laita siihen tunnistetietosi ja palauta lopetettuasi usb-tikun sekä

kokelaslapun kanssa I-valvojalle. Teknisessä vikatilanteessa kutsu valvoja luoksesi viittaamalla. Teknisiin ongelmiin käytetty aika hyvitetään sinulle.

- **Salissa ei saa liikkua yksin.** Kun tarvitset jotain (esim. suttupaperia, nenäliinoja), nosta *käsi pystyyn*, jolloin valvoja tulee luoksesi. HUOM! Valvojat eivät voi neuvoa tehtävänannoissa, eivätkä voi myöskään selittää sanoja, tai neuvoa tietokoneohjelmien käytössä yms. neuvoa voi vain teknisissä ongelmissa.

Mikäli pudotat jotain, valvoja tulee sen nostamaan. **Jos haluat WC:hen**, ota katsekontakti wc-valvojaan ja viittaa hänelle (aamulla tilassa kerrotaan ko. valvoja). Odota, kunnes valvoja **huomioi sinut. Laita näytönsäästäjä päälle ja laske koneesi näyttöä vähän** (ei kokonaan!). Joissain tiloissa voi olla vuoronumerojärjestelmä fläppitululla.

- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 12.01. Tarkista ennen lopettamista, että **et ole vastannut ylimääräisiin tehtäviin** ja olet toiminut ohjeiden mukaan. **Luonnostelupaperit ja usb-muisti** jätetään lähtiessä salin I-valvojalle, joka merkitsee myös poistumisaikasi pöytäkirjaan.

Poistuesssa vain **YKSI KOKELAS** kerrallaan I-valvojan luokse; tähän **ei saa tulla jonoa**. Odota paikallasi.

- **APUVÄLINEET:** Ota vastautesi luonnosteluun mukaan **omat** kirjoitusvälineet, viivoitin, astelevy ja harppi. Laskimet ja taulukkokirjat ovat kiellettyjä. Nämä löytyvät koejärjestelmästä.

- **TIETOKONEET:** Kokeissa tulee olla oma **kannettava tietokone, virtajohto, langalliset kuulokkeet sekä mahdollinen sovitin ja langallinen hiiri (jos tarvitset)**. Apuvälineet eivät saa häiritä muita kokelaita, valvoja voi ottaa tällöin pois. Sinun tulee itse osata bootata koneesi ja käynnistää se muistitikulta (eri koneissa eri näppäin). Tietyissä koneissa tarvitaan internet-johdon **sovitin**. Myös usb-paikkoja tulee olla tarpeeksi (abititikku, mahdollinen hiiri ja sovitin yms.). Koneen tulee olla kokonaan suljettu kokeen alussa. Koneessa eikä kuulokkeissa ei saa olla wifi- bluethoot-, yms. mahdollisuuksia tai tallentavia ominaisuuksia.

Matkapuhelimien ja elektronisten laitteiden (esim. älykellot ja -sormukset) tuominen koetilaa voidaan katsoa **pahimmillaan vilpin yritykseksi**. Tällöin voidaan **mitätöidä kaikki** sen tutkintokerran kokeet. Tilaan ei minkäänlaista kelloa.

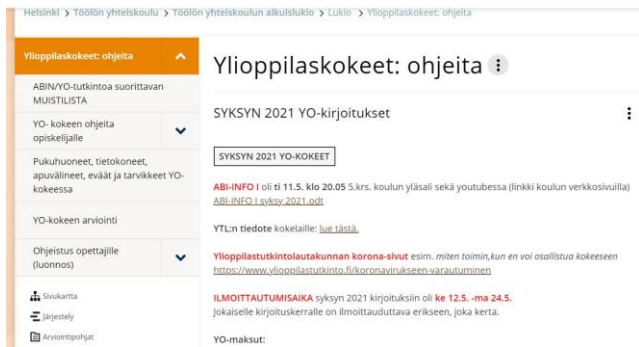
- **ERITYISJÄRJESTELYT:** YTL on voinut myöntää sinulle hakemuksesta erityisjärjestelyjä esim. *lisäaika, pienryhmä* yms. Lue YTL:n päätös huolellisesti vielä kerran, **erityisjärjestelyt eivät välttämättä koske kaikkia yo-kokeistasi** esim. kielissä ei usein ole, vaikka muissa aineissa on. Jos olet oikeutettu **erityisryhmän** kokeeseen (näkö/kuulo), muista valita se (valikko, jonka alla erityisryhmän kokeet).

VALMISTAUDU ETUKÄTEEN; OMAT KUULOKKEET MUKAAN!!!! (muista testata toimivuus)

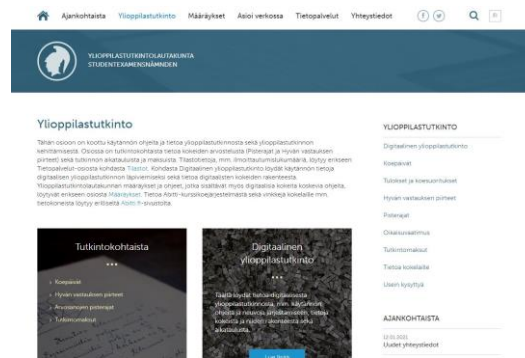
- Tiedät, millä koneella suoritat kokeen. Osaat käynnistää sen koejärjestelmätikulta ns. bootaus. Olet harjoitellut koneen kanssa. Koulu ei lainaa koneita eikä muita tarvikkeita: kokeessa käytetään kannettavia tietokoneita, tabletit eivät käy. Koneessa on oltava **USB- ja ethernetportit** (sovitin).
- Kun tulet kokeeseen on koneesi akku ladattu ja kone on **kokonaan sammutettu**. Kokeile koneen käynnistämistä edellisenä iltana ja sammuta se kokonaan (ei lepotila).
- Sinulla on tarvittavat oheislaitteet: **virtajohto, langalliset kuulokkeet ja halutessasi langallinen hiiri sekä mahdollinen sovitin** esim. MacBook Airiin verkkojohdolle. Koululla ei ole näitä lainattavaksi.
- Olet testannut, että kuulokkeet toimivat ja niistä kuuluu ääni. Kuulokkeista ei saa kuulua ääni läpi.
- Osaat itse kiinnittää kaikki johdot (virtajohto, internetverkkojohto, kuulokkeet, hiiri).
- **Osaat avata koneen käynnistyslaitevalikon ja käynnistää koneen USB-muistitikulta** (ns. bootaus).
- Olet harjoitellut sähköistä yo-koetilannetta Abitilla.
- Olet tutustunut <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille/kokelaan-ohje> sekä YTL:n kirje <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille> ja koulun omat sivut: <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy>
- Olet tutustunut etukäteen aineesi yo-kokesiin esim. YLE:n *abitreeneissä*
- Osaat käyttää kokeessa tarvittavia ohjelmia (esim. **LibreOffice**, matematiikan ohjelmat).
- Osaat tehdä Abitti-järjestelmässä kuvankaappauksen tietokoneen näytöltä.
- *(kurssikokeet ja harjoittelu:* sinulla on toimiva sähköpostiosoite ja tiedät, miten koneesi näppäimistöllä kirjoitetaan @-merkki.

BOOTTAUSPAJAT: Ilmoittaudu viimeistään **ti 6.9. klo 22.00**. Ilmoittautuminen on SITOVA, ja vain ilmoittautuneet voivat osallistua. Ota mukaasi se läppäri oheislaitteineen, jolla aiot suorittaa yo-kokeet.

keskiviikko 7.9. klo 17.00 (luokka 48) ja **torstai 8.9. klo 20.05** (luokka 55) : sama sisältö

Ohjeita peda.netissä

Ohjeita YTL:n sivuilla

Ainekohtaisissa valmentautumistilaisuuksissa käydään vielä läpi mm. kokeen rakennetta, muista osallistua. Osa tilaisuuksista on voinut jo olla. Opettajat ovat tiedottaneet wilman ja s-postin kautta.

DIGITAALINEN HÄIRINTÄ JA VILPPI

Digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirinnän yhteydessä tulee sovellettavaksi rikoslaki (39/1889) mahdollisine sakon ja vankeuden uhkineen. Lisäksi tulevat sovellettavaksi vahingonkorvausvelvollisuus ja rikosperusteinen menettämisseuraamus. Digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirintä voidaan määritellä rikoslain tapauksen mukaan esimerkiksi datavahingonteoksi, tietoliikenteen häirinnäksi, tietojärjestelmän häirinnäksi, tietomurroksi, vaaran aiheuttamiseksi tietojenkäsittelylle tai viestintäsalaisuuden loukkaukseksi. Kaikista edellä mainitun kaltaisista tahallisista digitaalisen kokeen koetilaisuuden häiritsemisepäilyistä on tehtävä rikosilmoitus poliisille.

Jos kokelas häiritsee koetilaisuutta tai muuten rikkoo järjestystä koetilaisuudessa, eikä rehtorin tai opettajan kehotuksesta huolimatta lopeta menettelyä, hänen koesuorituksensa katsotaan hylätyksi. Jos menettely on toistuvaa tai aiheuttaa merkittävää haittaa muiden kokelaiden koesuorituksille, kokelaan kaikki tutkintokerran koesuoritukset katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin. (L 502/2019, 15 §) Koetilaisuutta häiritsevä kokelas voidaan määrätä poistumaan tilaisuudesta. Jos kokelas ei noudata poistumismääräystä, rehtori tai opettaja voi poistaa kokelaan siten kuin lukiolain (714/2018) 43 §:ssä säädetään (L 502/2019, 15 §). Jos kokelas syyllistyy kokeessa vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, kaikki hänen koesuorituksensa kyseiseltä tutkintokerralta katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempisiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin. (L 502/2019, 15 §.)

KOEKOHTAISIA HUOMIOITA:

- ÄIDINKIELEN KOE:

Äidinkielen yo-kokeeseen kuuluu *lukutaidon koe* ja *kirjoitustaidon koe*. **Molemmat on tehtävä.**

Lukutaidon kokeessa on kaksi osiota, josta kummastakin valitaan yksi tehtäväkokonaisuus. Tehtäväkokonaisuus voi muodostua yhdestä tai useammasta tehtävästä. Vastauksen pituus ja muoto (yhtenäinen teksti vai luettelo) kerrotaan tehtävänannossa. Tehtäväkokonaisuuden kokonaispisteet ovat 0-30, eli lukutaidon kokeen maksimipisteet ovat 60 pistettä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota pääasiassa lukutaitoon, mutta myös vastauksen selkeyteen.

Kirjoitustaidon kokeessa kirjoitetaan yksi esse, jonka aihe valitaan muutamasta vaihtoehdosta. Kokeessa on runsaasti aineistoa, joista kokelas valitsee tehtävässä annettujen ohjeiden mukaan omaan aiheeseensa sopivimmat. Kirjoitustaidon kokeen arvosteluasteikko on 0-60 pistettä, aina viiden pisteen välein.

Kirjoitustaidon ja lukutaidon kokeiden pisteet lasketaan yhteen ja näin muodostuu kokeen pistemäärä.

- SUOMI TOISENA KIELENÄ KOE:

Tavallisimmat virheet syntyvät siitä, että ohjeita **ei noudateta** tarkasti! Lue **KAIKKI ohjeet** huolellisesti ja NOUDATA ohjeita! Lue tehtävien ohjeet monta kertaa!

On turvallisinta **kirjoittaa tekstit suoraan vastauskenttään, jolloin ne tallentuvat automaattisesti.** Jos haluat käyttää esim. LibreOfficea tai muuta apuohjelmaa, sinun pitää **muistaa tallentaa** tiedostosi työpöydälle (sen nimi on Digabi).

Kokeessa on kolme tehtäväkokonaisuutta. Kaikkiin pitää vastata!

1) Kuuntelu. Muista että **jotkut tehtävistä saa kuunnella vain kerran tai kaksi kertaa!** Jos painat vahingossa play-näppäintä, kuuntele tehtävä heti. **Kun olet painanut kerran play-näppäintä, olet käyttänyt yhden kerran kuunnella nauhoite! Mieti, onko tarkoitus vastata kysymykseen vai kertoa pääasiat.** Jos tehtävässä on annettu pituusohje, noudata sitä.

2. Lukutaito-osio. Katso tarkasti, mitä kysytään ja vastaa kysymykseen perusteellisesti. Vastaa juuri siihen, mitä kysytään! Kysymykseen ei aina riitä vastaukseksi vain yksi asia vaan pitää osata yhdistellä asioita. Älä kopioi vastaukseesi alkuperäistä tekstiä vaan vastaa **omin sanoin (kopiointi laskee pisteitä).** Tärkeintä on löytää oikea vastaus, mutta yritä silti kirjoita hyvää suomen kieltä! Katso merkkimäärä ja noudata ohjeita!

3) Kirjoitustaito sisältää lyhyen ja pitkän kirjoitustehtävän. Katso merkkimäärä. Katso, että merkkimäärä vastaa tehtävänantoa. Muista, että pitkistä kirjoitelmista saa **eniten pisteitä! Kirjoitelmissa on tärkeää lukea tehtävänanto! Jos tehtävänantoa ei noudata, menee paljon pisteitä. Jos tehtävänanto käskee käyttää pohjatekstiä, pohjatekstiä on PAKKO käyttää! Silloin pitää viitata pohjatekstiin. Jos et ole harjoitellut asiaa, älä valitse aineistopohjaista aihetta!** Unohtuneesta otsikosta menee 5 pistettä! Laita otsikkoon mukaan tehtävän numero.

- MATEMATIIKAN KOE (huom! rakenne muuttuu syksyllä 2024)

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on **kaksi osaa:** A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. **A-osassa on 4 tehtävää ja niihin kaikkiin vastataan. B1-osassa on 5 tehtävää, joista kolmeen vastataan. B2-osassa on 4 tehtävää, joista kolmeen vastataan.**

Kokeen A-osassa kokelaalla on käytettävissä *KCalc -laskinohjelma*. Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia: *LibreOffice Calc, wxMaxima, Texas Instruments TI-Nspire CAS, Casio ClassPad Manager, Logger Pro, Geogebra, 4f Vihko*. Koejärjestelmän laskinohjelmat *GNOME-laskin, KCalc ja SpeedCrunch* ovat kokelaan käytössä myös kokeen A-osassa.

Kokeen B-osassa kokelaalla ovat käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat. Omaa harppia ja viivoitinta voi käyttää luonnosteluvaiheessa.

Kokelas aloittaa koetilaisuuden käynnistämällä koneensa ja tunnistautumalla kokeeseen. Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista. Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat, ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät, eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan. A-osan palautukselle ei ole aikarajaa (koeaikana). A-osan palautettuaan kokelas saa käyttöönsä kaikki ohjelmat.

- REAALIINEIDEN KOKEET:

Reaaliaineen koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Tehtävien ja enimmäisvastausten määrä vaihtelevat eri oppiaineiden kokeissa, samoin esim. onko pakollisia osioita. Maksimipistemäärä on 120 pistettä.

Tehtävät on jaettu moduuleihin. Eri oppiaineiden kokeissa on eri määrä moduuleita ja rajoituksia valittaviin tehtäviin eri moduuleissa. Osa tehtävistä voi olla pakollisia.

Tehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Tarvittaessa aineistot voidaan antaa erillisinä tiedostoina tehtävän ratkaisuun soveltuviksi arvioitujen ohjelmien tiedostomuodoilla. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan kertoa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmista hän käsittelee kyseistä aineistoa. Erillisiä laskimia tai taulukkokirjoja ei saa käyttää.

Muista laskea vastaustesi lukumäärä; kaikki merkinnät luetaan vastauksiksi.

- KIELTEN KOKEET:

Kokelas voi valita, missä järjestyksessä hän suorittaa koetehtävät ja hän voi palata myös kaikkiin vastauksiinsa. Kokelas käynnistää itse kuullun ymmärtämistä mittaavien tehtävien äänitteet ja videot. Tehtävät voivat sijaita kokeessa erillään toisistaan. **Äänitteiden kuuntelukerrat on rajoitettu**, mutta tutustumis- ja vastausajan pituuden kokelas saa päättää itse. Kokeessa voi olla myös vain kerran kuultavia osuuksia. Videotehtävissä kokelas voi tauottaa ja kelata videota taaksepäin, eikä katselukertoja ole rajoitettu.

Tehtävän suorittamiseen tarvittava ohjeistus annetaan tehtävän yhteydessä. Ohjeistuksessa vastauksen sana- tai **merkkimäärä** voi olla rajoitettu. Huom! Kokeen vastauskenttä (Abittilaskuri) ja mahdollisesti käyttämäsi tekstinkäsittelyohjelma (LibreOffice) voivat laskea vastauksesi merkkimäärän eri lailla; **noudata vastauskentän merkkimäärää**. Avokysymysten vastausten tulee olla lyhyitä ja ytimekkäitä. Ylipitkät vastaukset voivat edelleen johtaa **pistevähennyksiin**. Kokelas voi käyttää kuullun ymmärtämistä mittaavien tehtävien tekemiseen haluamansa ajan, mutta tehtävät laaditaan siten, että niiden yhteenlaskettu arvioitu suoritus-aika on noin yksi tunti.

Jos kokeeseen sisältyy kuullun ymmärtämistä mittaavia tehtäviä, **kokelaan on jätettävä arvosteltavaksi suoritus kuullunymmärtämisen tehtäväkokonaisuudesta sekä lisäksi suoritus ainakin yhtä muuta osa-aluetta mittaavasta tehtäväkokonaisuudesta, jotta suoritus olisi hyväksytty**.

Muista laskea vastauksesi lukumäärä; kaikki merkinnät luetaan vastauksiksi.

ERITYISJÄRJESTELYT: Tarkista oma päätösesi ja ota siitä kuva. Mikäli olet **ilmoittautunut ääniaineistolta rajoitettuun kokeeseen**, sinun tulee valita tämä koe kohdasta *Näytä erityisryhmien kokeet*. Et voi tehdä tavallista koetta, mikäli on tarjolla erityisryhmän koe.

SAIRASTUMINEN ja MUUT SUORITUKSEEN VAIKUTTAVAT SEIKAT:

- SAIRAANA EI TULLA KOULUUN!

Yo-kokeiden päätyttyä voidaan lautakuntaan lähettää **puoltolauseena** esim. tieto kokeen aikaisesta sairaudesta, vaikeasta elämäntilanteesta (lääkärintodistus, joka päivätty koeaikaan tai muu asiaa selvittävä puoltolause) tai mahdollisesta lääkityksestä, joka on vaikuttanut koesuoritukseen. Ota yhteyttä erityisopettajaan puoltolauseen tekemisessä.

"Sairaus tai vamma, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus tai erityisen vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan."

Sairastunut ja kokeesta poisjäänyt kokelas voi hakea ilmoittautumisensa mitätöintiä, mutta on **TÄRKEÄÄ huomata**, että **mitätöinti ei pidennä tutkinnon suoritus-aikaa** (esim. pakolliset kokeet kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana, pakollisen hylätyn kokeen viimeinen suorituskerta).

>OTA AINA YHTEYTTÄ KANSLIAAN/ REHTORIIN SELVITTÄÄKSESI **VAIKUTUKSEN** TUTKINTOOSI!

TULOKSET: Varmista, että sinulla on wilma-tunnukset tallessa.

- **ALUSTAVAT TULOKSET:** Opettajalla on **viikko aikaa** alustavasti korjata kokelaiden suorituksia. Mikäli opettajalla on vähintään 41:n ja reaaliaineissa 21 kokelaan kokeet korjattavina, on **korjausaika kaksi viikkoa**. Alustavat tulokset **näet Wilmasta**. Edellisen tutkintokerran arvosanojen pisterajat ovat nähtävillä ilmoitustaululla ja lautakunnan sivuilla.
- **LOPULLISET TULOKSET:** Lautakunnan sensorit arvostelevat koesuoritukset. Kokelaalla on 14 päivää aikaa pyytää tarkastusarvostelua (*oikaisuvaatimus*) siitä, kun hänellä on ollut mahdollisuus saada lopulliset tuloksensa tiedoksi. **Lopulliset tulokset** ovat nähtävissä **Wilmassa 10.11.** sekä **Oma Opintopolku-** verkkopalvelussa 11.11.2022 (alustava tieto).

Tarkastusmaksu palautetaan kokelaan pyynnöstä ja vain jos tarkastus johtaa pisteiden muuttumiseen.

Vain **huomattava ero** opettajan ja sensorin arvioinnissa antaa käytännössä aihetta pyytää tarkastusta. Lautakunnan kanslia ei enää anna sensorin yhteystietoja arvostelua koskevia tiedusteluja varten.

"Tulosten julkaisemisen yhteydessä lautakunta julkaisee myös lopulliset hyvän vastauksen piirteet, joista ilmenevät perusteet, joiden mukaan arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksestaan saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Koesuorituksessa mahdollisesti

olevat opettajien ja sensoreiden merkinnät tai niiden puuttuminen katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.”

KOMPENSAATIO: Tutkinto on mahdollinen hylätyn arvosanan estämättä, mikäli kompensatiopisteitä kertyy tarpeeksi. tarkista menettely: erilainen menettely riippuen tutkintosi aloitusajankohdasta kts. opinto-opas *Mikäli kokelas ei halua, että hänen mahdollinen hylätty kokeensa **kompensoituu** (hyvin mennyt koe tuo kompensatiopisteitä ja näin kokelas voi saada tutkintotodistuksen), on tämä **kirjallisesti kiellettävä etukäteen** ja koskee kokelaan koko tutkintoa. Syksyn tutkinnon kohdalla kiellon on oltava lautakunnassa 4.11 ja kevään tutkinnon kohdalla 5.5. Kokelaan on myös erikseen kirjallisesti kiellettävä, mikäli ei halua nimeään annettavaksi julkisuuteen valmistujien listassa kevään tutkinnossa 5.5. mennessä ja syksyn tutkinnon osalta 4.11.*

huom! kompensatiopisteet ovat eri asia kuin arvosanapisteet

Jos sinulla on yleisluontoista kysymistä ylioppilastutkinnosta ja sen toteuttamisesta, käänny kanslian, rehtorin tai lehtori Jaana Uitin puoleen. Koekohtaisissa ongelmissa voit kääntyä aineenopettajan puoleen.

ma 12.9.

äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe

ALASALI (2krs.) **kokelaat A > Kot.**

Pukuhuone 1.krs, jonne ylimääräiset tavarat, sen jälkeen 2, kerrokseen ja sisäänotto saapumisjärjestyksessä. Laita tavarat valmiiksi.

YLÄSALI (5krs.) **kokelaat Käm. > Ö. + pienryhmä** (YTL:n päätös, erotettu näyttämötila, jonne oma sisäänkäynti tasanteelta)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle ovien eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

ke 14.9.

uskonto, elämäntiet. tieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede:

ALASALI (2krs.) Pukuhuone 1.krs, jonne ylimääräiset tavarat, sen jälkeen toiseen kerrokseen ja sisäänotto saapumisjärjestyksessä. Laita tavarat valmiiksi.

YLÄSALI (5krs.) pienryhmä (YTL:n päätös, erotettu näyttämötila, jonne oma sisäänkäynti tasanteelta)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle muutama rappunen ylöspäin tasanteelle oven eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

terveystieto:

STUDIO (5krs.) *terveystiedon* kokelaat **A > Kuu.**

Ik 51 (5krs.) *terveystiedon* kokelaat **Laa.>Pull.**

Ik 52 (5krs.) *terveystiedon* kokelaat **Put. > Ö.**

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle ovien eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

pe 16.9.

vieras kieli, pitkä oppimäärä A : englanti, venäjä

YLÄSALI (5krs.) Kokelaat **A > Oin.**

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle ovien eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

STUDIO (5krs.) Kokelaat **Oks. > Sauk.**

Ik 51 (5krs.) Kokelaat **Sbu. >Ö**

Ik 52 (5krs.) pienryhmä (YTL:n päätös)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle koetilan oven eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

ma 19.9.

toinen kotimainen kieli (ruotsi), pitkä ja keskipitkä oppimäärä

YLÄSALI (5krs.)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle ovien eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

Ik 55 (5krs.): **oma tila** (YTL:n päätös)

ti 20.9.

matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä

YLÄSALI (5krs.) + **pienryhmä** (YTL:n päätös, erotettu näyttämötila, jonne sisäänkäynti tasanteelta)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle ovien eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

to 22.9.

psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

ALASALI (2krs.) Pukuhuone 1.krs, jonne ylimääräiset tavarat, sen jälkeen toiseen kerrokseen ja sisäänotto saapumisjärjestyksessä. Laita tavarat valmiiksi.

YLÄSALI (5krs.) **pienryhmä** (YTL:n päätös, erotettu näyttämötila, jonne oma sisäänkäynti tasanteelta)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle muutama rappunen ylöspäin tasanteelle oven eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

pe 23.9.

äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe

suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe s2

ALASALI (2krs.) **kokelaat A > Kot.**

Pukuhuone 1.krs, jonne ylimääräiset tavarat, sen jälkeen 2, kerrokseen ja sisäänotto saapumisjärjestyksessä. Laita tavarat valmiiksi.

YLÄSALI (5krs.) **kokelaat Käm. > Ö. + pienryhmä** (YTL:n päätös, erotettu näyttämötila, jonne oma sisäänkäynti tasanteelta)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle ovien eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

STUDIO (5krs.) **suomi toisena kielenä**-kokelaat

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle studion oven eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

ma 26.9.

vieras kieli, lyhyt oppimäärä

englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali latina, saame

STUDIO (5krs.)

Pukuhuone luokka 54, jonne ylimääräiset tavarat ja sitten käytävälle studion oven eteen odottamaan. Laita tavarat valmiiksi.

Laita eväät valmiiksi jo kotona. Muista ladata koneesi akku ja sulje se kokonaan.

Kirjoitustilaan **mukaan** oma tietokone tarvikkeineen, henkilöllisyystodistus ja kirjoitusvälineet sekä eväät läpinäkyvässä pussissa ilman kääreitä. Avaa tietokoneen kansi valmiiksi tarkistusta varten.

Kännykät ja lompakot, kellot yms. suljetaan pussiin, johon teipillä selvästi nimi. Laita käytävällä olevaan koriin. Vahtimestari vie korit koulun kansliaan (2 krs)/ tai muuhun ilmoitettuun paikkaan esim. lukuhuone 4 krs., josta nouda tavarasi poistuessasi kokeesta.

Jos myöhästyit ennen klo 10, mene kirjoitustilaan. Jos klo 10-11.59 välillä, mene koulun kansliaan 2. krs. Aikaa ei hyvitetä sinulle, koe loppuu samaan aikaan kuin muilla.